

Monumentnummer*: 523784

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 8 februari 2002
Kadaster deel/nr: 20213/54

Complexnummer

523783

Complexnaam

-

*Woonplaats**

Heerewaarden

*Gemeente**

Maasdriel

*Provincie**

Gelderland

*Straat**

Voorne

*Nr**

13

*Toev.**

*Postcode**

6624 KL

*Woonplaats**

Heerewaarden

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Heerewaarden

*Sectie**

E

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

139

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

De op een rechthoekige plattegrond opgetrokken en in kruisverband gemetselde bakstenen T-BOERDERIJ is samengesteld uit drie gedeelten: een voorhuis, een tussenhuis en een achterhuis met middenlangsdeel. Het voorhuis telt twee bouwlagen met een schilddak gedekt met gesmoorde muldenpannen. Op de nokuiteinden bevinden zich eenvoudige schoorstenen. Het tussenhuis bestaat uit één bouwlaag met een zadeldak en een dakbedekking van gesmoorde muldenpannen. Het achterhuis, dat lager is dan het tussenhuis, is afgesloten door een schilddak gedekt met gesmoorde Hollandse pannen.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL telt drie traveeën. De risalerende middenpartij bevat een portiek met een segmentboogvormige beëindiging. Het bovenlicht van de dubbele paneeldeur met geprofileerde panelen is enkelruits en getoogd in de vorm van het portiek. De marmeren gevelsteen rechts in de portiek bevat de tekst `J. Groenendaal Az / 18 89'. De twee T-vensters met enkelruits bovenlicht van geel kathedraalglas op de begane grond hebben een segmentboogvormige afsluiting. Dit geldt eveneens voor de drie T-vensters met 2-ruits bovenlicht en persiennes op de verdieping.

De scheiding van de bouwlagen wordt gemarkeerd door een geprofileerde cordonlijst. De gecementeerde hoekpilasters hebben spiegels. De gevel wordt afgesloten door een hoofdgestel met gecementeerd fries en architraaf met daarboven een houten kroonlijst waarachter de bakgoot. Rechts in het dakschild is later een 2-ruits dakkapel met lessenaarsdak aangebracht. De LINKER ZIJGEVEL van het voorhuis wordt op de begane grond doorbroken door openslaande deuren met getoogd bovenlicht en segmentboogvormige beëindiging. De deuren bevatten een glaspaneel met daaronder twee diamantkopkussens. Op de verdieping kent het T-venster met 2-ruits bovenlicht en persiennes een segmentboogvormige afsluiting. De geprofileerde, gecementeerde cordonlijst sluit aan bij de architraaf van het hoofdgestel van het tussenhuis. De hoekpilasters en de gevelbeëindiging komen overeen met de voorgevel. Het dak is doorbroken door een dakkapel met 2-ruits draairamen en een kroonlijstje als afsluiting.

De linker zijgevel van het tussenhuis bevat van links naar rechts een opgeklampte deur met enkelruits bovenlicht en twee T-vensters met enkelruits bovenlicht en persiennes. De beëindiging is segmentboogvormig. De gevelbeëindiging bestaat uit een grotendeels gecementeerd hoofdgestel; de bovenzijde van de kroonlijst is van hout. In het dak zijn later twee grote en drie kleine dakvensters aangebracht.

De linker zijgevel van het achterhuis is aan de rechterkant doorbroken door een kleine aanbouw van het tussenhuis, waarin een wc-raampje is aangebracht. De rest van de gevel bevat drie gietijzeren 4-ruits stalramen met een cirkel in het midden. In het dakvlak zijn dertien kleine dakraampjes aangebracht. De ACHTERGEVEL van het voorhuis wordt grotendeels aan het zicht onttrokken door het tussenhuis. De hoekpilasters en de gevelbeëindiging komen vrijwel overeen met de voorgevel. Het fries van het hoofdgestel ontbreekt hier echter. De gecementeerde achtergevel van het tussenhuis steekt iets boven de deel uit en eindigt in een topgevel afgedekt met een ezelsrug. Bij de achtergevel van de deel steekt het dak over een grote inwendige hoek over en rust aan de rechterkant op een houten paal. Het linker deel van het dakschild loopt door tot een lage blinde bakstenen muur. Het bakstenen rechter deel van de inwendige hoek bevat aan de linker zijde dubbele houten staldeuren met een gedrukte ellipsboog; in elke staldeur bevindt zich een 4-ruits venster. Een klein 4-ruits venster en een houten opgeklampte deur doorbreken het rechter deel van de gevel. De andere zijde van de inwendige hoek bestaat uit houten delen waarin een houten opgeklampte deur en een 15-ruits, een 3-ruits en een 9-ruits venster zijn aangebracht. De RECHTER ZIJGEVEL van het voorhuis bevat op de begane grond een T-venster met een bovenlicht van geel kathedraalglas. Op de verdieping bevindt zich een T-venster met 2-ruits bovenlicht. De dakkapel en de verdere gevelafwerking komen overeen met de linker zijgevel. De rechter zijgevel van het tussenhuis bevat centraal een ingangspartij met aan weerszijden een schuifvenster met 2-ruits bovenlicht. Het linker onderraam is 4-ruits, bij het rechter venster is deze indeling veranderd in een 2-ruits raam met een verhoogde onderdorpel. De vensters bevatten een wisseldorpelklosje. De luiken met spiegels zijn nog intact. De enkele deur is uitgevoerd als een dubbele kussendeur met zes panelen: op het grote bovenpaneel is een langgerekte ovaal aangebracht met in de hoeken diamantkopjes, het middelste liggende paneel bevat een ovaal en het onderste rechthoekige paneel een cirkel. De lekdorpels aan de voet zijn geprofileerd. De twee helften zijn gescheiden door een zuiltje met een basement en een kapiteel. Het bovenlicht van de deur is gedeeld. Strekken vormen de bovenkant en hardstenen onderdorpels de onderkant van de gevelopeningen. De gevelbeëindiging bestaat uit een grotendeels gecementeerd hoofdgestel; de bovenzijde van de kroonlijst is van hout. Boven de deur is door de gevelbeëindiging een houten dakkapel getrokken. De dakkapel bevat dubbele houten deuren en een 2-ruits bovenlicht. In de rechter zijgevel van het achterhuis is aan de rechter kant een halfronde lichtopening aangebracht. Er zijn sporen aanwezig van twee dichtgezette openingen. Aan de linkerkant is een drielicht ingebroken. De indeling en het INTERIEUR van het pand zijn nog grotendeels in tact. In de

keuken is nog veel van de oorspronkelijke inrichting bewaard gebleven, waaronder de keukenkasten en de schouw. In de linker achterkamer (in het tussenhuis) is het plafond gestuct met druiventrossen en florale motieven. De deuren, schuifdeuren en de marmeren schoorsteenmantel zijn nog aanwezig. De vensters in de twee voorkamers kunnen aan de binnenzijde afgesloten worden met schuifluiken. De zwart-witte en de groen-witte marmeren schoorsteenmantel in respectievelijk de linker- en de rechter voorkamer zijn gaaf bewaard gebleven. Dit geldt eveneens voor de kasten in deze kamers. Het plafond van de rechter voorkamer heeft een fraai middenornament met duiven en florale motieven. Opmerkelijk detail is dat een identiek middenornament voorkomt in de kamer links vóór in het pand Kerkstraat 8 te Dodewaard, dat eveneens dateert uit 1889. De trap en de bewerkte gietijzeren spijlen zijn ongewijzigd. In het bedrijfsgebouw zijn de ankerbalkgebinten nog aanwezig. Deze ruimte is voorts beschoten en deels dichtgezet ten behoeve van het biologische boerenbedrijf.

Waardering

T-BOERDERIJ (complexonderdeel A) met voorhuis uit 1889

-Van architectuurhistorische waarde als gaaf en goed typologisch voorbeeld van een T-boerderij uit het einde van de negentiende eeuw. De boerderij valt op vanwege esthetische kwaliteiten, zoals gave verhoudingen en een bijzondere detaillering in Neo-Classicistische trant door middel van gecementeerde elementen. In het interieur zijn diverse oorspronkelijke onderdelen bewaard gebleven.

-Van stedenbouwkundige waarde als hoofdonderdeel van het boerderijcomplex dat een fraai element vormt in het buitengebied van Heerewaarden.

-Van cultuurhistorische waarde als hoofdonderdeel van het complex, dat verbonden is met een agrarische en maatschappelijke ontwikkeling als boerderij van een steenfabrikant, die de status en welvaart van de eigenaar weerspiegelt.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)